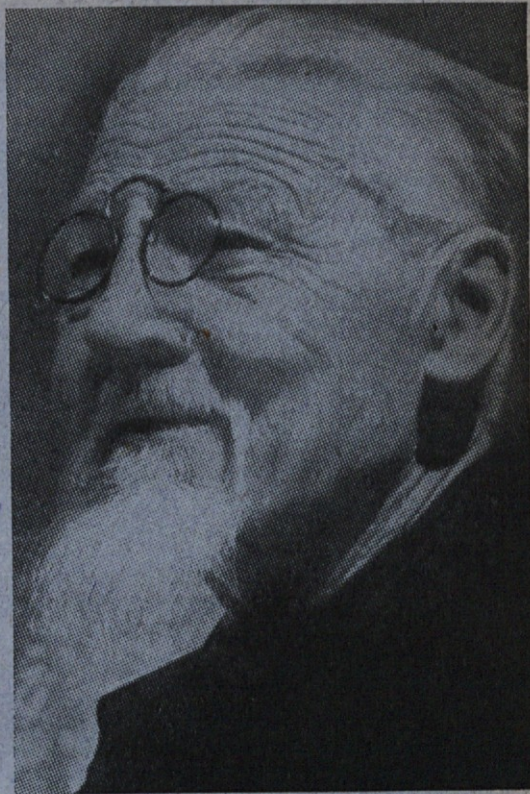

naša luč

ŠTEVILKA

3

Arhitekt Jože Plečnik

ki je januarja imel veličasten pogreb v naši slovenski prestolnici Ljubljani, je prikazan na sliki na prvi strani ovitka tega lista, ki naj družijo slovenske rojake, razkropljene po Zapadni Evropi.

NAŠA LUČ izide vsak mesec razen junija in avgusta, desetkrat na leto. Dopise za številko, ki izide konec meseca, je treba poslati uredništvu ali poverjenikom vsaj do petega v mesecu.

DOBRA SLOVENSKA SRCA med našimi izseljenci pomagajo, da list izhaja. Naj da vsak od nas svoj del, pa bodo stroški za tiskanje sproti plačani. Najlaže se to doseže, če se plačuje naročnina. Za tistega, ki naroči list naravnost v Celovcu in mu ga od tam pošiljajo, znaša naročnina 28 šil., 48 bfr, 400 ffr, 4 h. gld, 4.50 DM, 700 lir, 12 angl. šil., 1.50 dol.

Ker ima list poverjenike po raznih krajih, lahko oddaš darove in denar tudi njim ali pa pošlji naravnost na upravo.

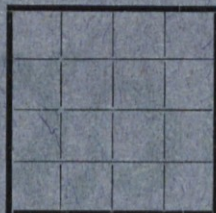
UREDNIŠTVO IN UPRAVA „NAŠE LUČI“

Viktringer Ring 26.

CELOVEC — KLAGENFURT, Austria.

ZANKE IN UGANKE

KVADRAT III.

Vstavi v prazne prostore črke! *Vodoravno:* 1 mesto ob Jadranu, 2 poniževalno ime, 3 postava, 4 čas. — *Navpično:* 1 vodna rastlina, 2 ribniško rešeto, 3 sorodnik, 4 sorodnik.

ZLOGOVNICA

Ci, el, iz, je, ka, ko, kor, lje, nje, ra, re, sa, slad, tu, ud.

Iz gornjih zlogov sestavi besede, ki pomenijo: 1 kmečko orodje, 2 tekoča voda, 3 drugo ime za Jude, 4 začimba za kavo, čaj ..., 5 divje vpitje, 6 deli človeškega telesa.

Najdene besede napiši drugo pod drugo. Prva in tretja črka pravilno rešenih besed,

če jih bereš od zgoraj navzdol, ti povesta lep praznik v oktobru.

SPOMENIK

1	A			
2	A	A	A	
3	A	A	A	
4	A	B	E	
5	E	H	I	
6	J	L	L	
7	N	N	O	
8	P	R	R	S S
9	S	S	T	T V

Uredi črke v „spomeniku“ tako, da dobiš v 1. vrsti soglasnik, 2 ženski glas, 3 začimba, 4 prva žena, 5 domača žival, 6 žensko ime, 7 mlečni izdelek, 8 majhna, lesena hiša, 9 je potrebna vsakemu živemu bitju.

Po sredi navzdol dobiš: Naša domovina.

Rešitve prihodnjič!

SRBSKE NARODNE UGANKE

(Vuk Št. Karadžić)

Iz iste sem vgneten stvari,
kot Adam bil je njega dni;
sem reven ko kamen na cesti
a vsem dajem piti in jesti.

Pobalin se pripodi,
da izpije lačen kri,
plane nate žvižgajoč.
Sit jo spet odkuri v noč.

Kdo je to, pove urednik v svojem kotičku.

Iz Janežičeve torbe

* V polarnih krajih sta blisk in grom docela neznana pojava.

* Iz meter dolgega debla s premerom 20 cm napravijo okoli 12.350 vžigalic.

* Brzovlak, ki drvi s hitrostjo 100 km na uro, bi potreboval 210 dni, da bi privozil na luno. Pešec, ki prehodi 5 kilometrov, bi hodil devet let in pol.

* V Franciji (Beauvais) imajo katedralo, ki ima uro, ki ne kaže le ur in minut, ampak tudi dneve v tednu, mesece, nebesna znamenja, ozvezdja, izpremembo lune. Ta čudežna ura ima 90 tisoč koles!

Naša luč

ŠTEVILKA 3

LETO VI.

1957

M A R E C

Kaj in čemu smo duhovniki na svetu?

O tem Vam piše, dragi rojaki in rojakinje po Zapadni Evropi, zlatomašnik škof dr. Gregorij ROŽMAN, ki mu letos mineva 50. leto, odkar je bil posvečen v duhovnika.

Jezus Kristus je ustanovil svojo Cerkev na zemlji, da v njej nadaljuje svoje odrešilno delo v zveličanje vseh ljudi do konca dni. V Cerkvi Jezus živi in deluje. Ni mu treba ničesar dodati k temu, kar je za nas storil s svojim bridkim trpljenjem in silno mučno smrtjo na križu. Zadostil je za vse grehe, zaslužil vse milosti, ki jih človeške duše potrebujejo in še bodo potrebovale do sodnega dne. Jezusovo delo v Cerkvi pa je, da ponuja in na razpolago daje sadove svojega odrešilnega trpljenja vsakemu človeku, ki živi na zemlji — ako jih hoče sprejeti.

Resnice naše svete vere, ki jih je Jezus razodel, uči še zdaj. Vrelce milosti v sveti daritvi in v svetih zakramentih On deli. Pa je neviden med nami, zato si izbira vidne pomočnike, ki si jih pokliče izmed ljudi na zemlji, in nje rabi za svoje orodje v zveličanje duš. Izmed apostolov si je izbral Petra za svojega vidnega namestnika, apostole za svoje poslance in služabnike. Naslednik svetega Petra je rimski papež, nasledniki apostolov so škofje in njim pridruženi duhovniki raznih stopenj. Po njih Jezus v svoji Cerkvi uči in milosti deli, kakor je rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša« (Lk 10, 16).

Sv. Pavel je Korinčanom o tem takole pisal: »Imej nas vsakdo za služabnike Kristusove in oskrbnike božjih skrivnosti« (1 Kor 4, 1). To smo duhovniki! Služabniki Kristusovi, njemu smo posvečeni,

njemu smo se izročili, da učimo, razlagamo in širimo resnico božjega razodetja. On je učitelj, saj je o sebi dejal apostolom: »Eden je vaš Učitelj«, mi pa smo njegovo orodje, njegov inštrument, katerega se poslužuje, ko v svoji Cerkvi nadaljuje svoj učiteljski poklic. On je posvečevalec, ki ima vse milosti v svoji posesti, mi pa smo oskrbniki teh obilnih duhovnih zakladov, da jih po njegovih navodilih in v njegovem imenu delimo človeškim dušam.

Za to smo na svetu, za to smo posvečeni, za to živimo med vami, za to gremo z vami in za vami, za to vas kličemo, vabimo in iščemo kakor dobri pastir izgubljeno ovco. To je naš poklic za vas. Jezus nas je poklical, On nas pošilja k vam. To je prvo in glavno delo duhovnikov. Vse ostalo, kar še more storiti med vami, je drugotnega pomena. Kar more duhovnik storiti za ljudi v narodnem, socialnem, kulturnem, dobrodelnem oziru, rad stori, kolikor ima časa in zmožnosti, a glavno in prvo to ni. A vse izvenduhovniško delo služi temu, da se vam olajša pristop k božjim skrivnostim.

Tako nas presoajate, za take nas imejte. Razumeli pa boste, da je naša služba za človeške moči silno težka in odgovorna, da torej potrebujemo več milosti kakor pa verniki. Zato vas prosimo, da nam naše duhovno delo za vas povračujete s tem, da za nas, svoje duhovnike, molite, da bomo mogli biti vedno takšni, da nas boste vsi in vselej lahko imeli za služabnike Kristusove in oskrbnike božjih skrivnosti.

Škof Gregorij Rožman

Pri obredu mašniškega posvečenja škof mazili roke, ki naj v imenu Kristusovem blagoslavljaajo ljudstvo, dajejo odvezo, držijo sveto hostijo in kelih s presveto Krvjo.

Na sliki: Ljubljanski škof v tujini dr. Rožman mazili roke č. g. Jožetu Horn-u, ki sedaj vneto deluje med našimi izseljenci v Mendozi, v Argentini v Južni Ameriki.

Z zavezanimi očmi in usti

V mestu D. na Francoskem. — Noč je nastopila. Duhovnik Martin Asvin se spravlja k počitku...

Nekdo pozvoni. Večkrat ga ponoči kličejo k umirajočim. Ker je pa le lahko kaka pomota, stopi k oknu ter vpraša, koga hočejo. „Gospoda Asvina,” odgovori moški glas.

Urno vzame duhovnik klobuk, si ogrne površnik ter steče na cesto. Pri vratih ga čaka neki gospod, drugi pa stoji pri odprtem avtu. Oba pristopita ter duhovnika porineta nekoliko nazaj v vežo, da jih šofer ne bi slišal. Prvi reče: „Gospod, prišla sva po vas, da vas popeljeva k neki umirajoči, ki se želi spovedati. A pri tem je pogoj, ki je neogiben: med potjo boste imeli oči zavezane. Kakor vas popeljeva tja, tako vas pripeljeva nazaj. Nikdar več ne boste slišali govoriti o naju in rešili boste dušo te ženske.”

„Saj samo na to mislim,” odgovori duhovnik. „Gospoda, storita kakor vama dragol!”

Neznanec je govoril dostojno, spoštljivo in vljudno. Pogoj je sicer zelo sumljiv. Ali naj se kar tako izroči brez obrambe, sredi

noči, dvema tujcema? Toda dolžnost ga kliče na pomoč duši, ki je v nevarnosti. Tu ni pomišljanja.

Neznanec ima robec že pripravljen. Duhovniku zaveže oči, ga povede za roko v avto ter sede poleg njega. Njegov tovariš pa prisede k šoferju, brez dvoma zato, da ga bo vodil. In avto odrbzi.

Ko bi tako odpeljali kakega policaja, bi ta pazil, da dožene pot, po kateri se vozi — po glasu koles, po prožnosti tal, po naglih okretih; ali je cesta tlakovana ali ne, ali gre vozilo ravno naprej ali se obrača — morda nalašč, da premoti glede smeri in oddaljenosti. Po stanovski navadi bi skušal razbrati vse znake, ki bi jih mogel opaziti, že iz naravnega odpora proti tako tajnostnemu postopanju.

Gospod Martin Asvin, v tako čudnem položaju sicer nekoliko vznemirjen, ne ugiba ničesar. Le Boga prosi, naj mu pomaga, ako bo v razgovoru z umirajočo potreboval posebnega razsvetljenja.

Avto se ustavi. Duhovnik sledi vodniku čez prag in skoz več vrat. Nato mu ta zavezo sname ter mu reče: „Četrto ure imate časa.” V srednje veliki izbi leži na postelji

ženska z zaprtimi očmi in z na pol odprtimi usti. — Kaj se je potem zvršilo na tem mestu, ve samo Bog ... *

Četrť ure pozneje ... Vrata se odpro. Prejšnji vodnik odpokliče duhovnika ter ga povede v majhno izbico. Ob mizi sta dva stola. Zapove mu sesti, dočim sede sam predenj na drugi stol. Njegov tovariš stoji, zapre vrata ter se nasloni nanje.

Oni, ki sedi, reče mirno, dostojno, toda oblastno: „Gospod, zahvaliva se vam za to, kar ste pravkar storili. Toda prosiva še nekaj drugega: povedati nama morate vse, kar vam je razodela ta ženska.”

Duhovnik se kar zdrzne ter nejevoljen odvrne: „Kaj pa mislite? To je vendar spoved!”

„Vseeno. Najina korist je, da to izveva, in tudi vaša bo, da nama poveste.”

„Gospod, o kaki koristi tu ni govora, ne o vaši, še manj o moji. Spovedna tajnost je dolžnost, katere me nič ne more razrešiti.” „Premislite!”

„Gospod, vse premišljanje ne more nič proti božji postavi!”

Moža se spogledata. Oni pri vratih pristopi ter nastavi revolver: „Gospod Asvin, govorite, če ne ...”

„Ne bom govoril, ker ne smem,” odvrne duhovnik tako preprosto, kakor da ne vidi, kaj mu preti. — Oni, ki sedi, vstane, kakor da hoče opraviti na kratko:

„Odgovorite nama samo na tri vprašanja glede izpovedi te ženske.” — Drugi stopi pogledat k umirajoči. Takoj se vrne ter reče hladno: „Je že mrtva!” češ, zdaj bo duhovnik lahko govoril.

Duša je stopila pred božjo sodbo, dočim se tu vrši pogajanje, ali naj se odkupi človekovo življenje za ceno svetoskrumbe: „Vedite, da je nemogoče, kar zahtevate od mene.”

„Na eno vprašanje, le na eno vprašanje, gospod, odgovorite, pa ste prosti. Če pa ne, ali če naju hočete prevarati, tedaj ...”

„Sin moj, dajte mi par minut časa, da se pripravim na smrt. In Boga prosim, da bi vama kdaj podelil kesanje.” Spričo smrti je duhovnik ves miren. V srcu in na ustnicah nima drugega čustva kakor ljubezen. Nasloni se na mizo in si glavo položi nad ro-

ke. Ne za dolgo. Vstane, roke sklene, glavo nekoliko nagne ter čaka.

Tedaj mu zopet zavežeta oči ter ga odvedeta. Razume, da se vračajo na avto. Zdrči. Pot se mu zdi krajša kot prvič. Avto se ustavi.

„Gospod, pripeljala sva vas nazaj.” Oči mu odvežeta. „Zdaj veva edino reč, ki sva jo hotela vedeti: namreč, da ne boste izdali in da vam nič ne bo iztrgalo tajnosti, ki jo je ta ženska nosila v srcu in ki se mora pokopati z njo vred.” Avto izgine ...

Duhovnik je prost, pred svojimi vrati. Vrne se v svojo izbo, leže ter spi mirno kakor otrok do ure, ko se mu je pripraviti za rano sv. mašo.

(„Petit Messenger du Coeur de Marie”, nov. 1938.) P. H.

V Heerlen na novo mašo

Nizozemski Slovenci vabijo vse rojake na edinstveno slavlje, ki se ga veseli mo vsi po Zapadni Evropi. Na velikonočni ponedeljek bo v Heerlenu prva sveta daritev, ki jo bo opravil **Milan Pa-pež**, sin slovenskega izseljenca in slovenske izseljenke. Hvala Bogu, da je tudi iz naših vrst v tujini poklical koga v sveto službo!

»Naša luč« objavlja temu velikemu dogodku v pozdrav nepozabno lepo pesem, ki jo pevci zapojejo ob sprejemu novomašnika.

+

Novomašnik, bod' pozdravljen!

**Od Boga si nam poslan,
za duhovnika postavljen,
med pastirje zveste zbran.
Vodil boš zvesto ovčice,
pasel jih z jedjo resnice;
opominjal in učil,
srčno prosil in svaril.**

**Prečastita tvoja služba:
mašnik, učenik, vodnik:
z angeli bo tvoja družba,
Jezusov boš pomočnik!
Boš opravljal, poln svetosti,
vere milostne skrivnosti,
Jezusa boš daroval,
vernike očiščeval.**

Ko pričujoča številka „Naše luči“ v svojem uvodniku govori o duhovniku, bi želeli izkoristiti priložnost in povedati nekaj besed o križih in težavah izseljenskih duhovnikov.

„Nič več ni gospoda k nam!“ tožijo nekateri.

„Gospod je na nas čisto pozabill“

„Ne vemo, kaj smo se mu zamerili!“

Zdi se, da večina rojakov NE RAZUME OKOLIŠČIN, V KATERIH ŽIVI IN DELA IZSELJENSKI DUHOVNIK.

Sami veste, dragi rojaki, kako ste razkropljeni po vseh mogočih skritih kotih. Ni vam mogoče, da bi vsaj enkrat letno obiskali vse svoje prijatelje. Oče in mati se mučita od zore do mraka, da oskrbita z vsem potrebnim družino z nekaj otroki.

Kako bi tedaj izseljenski duhovnik, duhovni oče zaupanih mu vernikov, mogel opraviti vse delo v skrbni za tisoč, dva tisoč ali še več rojakov, razkropljenih po 50, 100 ali več kilometrov daleč naokoli?

*

Resnica je, da izseljenski duhovnik niti polovice dela, ki bi ga bilo treba opraviti, ne opravi. Kar je nemogoče, je nemogoče!

Ni mogoče, da bi izselj. duhovnik vedno takoj odgovarjal na pisma, ki jih prejema od rojakov. Včasih bi na eno samo vprašanje v pismu bilo treba napisati tri strani odgovora ali za eno samo zaproseno uslugo napraviti pet različnih potov, ki zahtevajo nekaj dni časa...

Izseljenski duhovnik ne more istočasno delati doma in obiskovati rojake. Pri najboljši volji se niti enkrat letno ne more pri vseh oglasiti. Enako ni mogoče, da bi se vsakokrat, ko pride v neki kraj, oglasil pri vseh naših družinah; kaj šele, da bi pri vseh pil in jedel. (Zahvalimo pa naj se seveda tistim, ki razumejo, da človek, ki je ves dan na potu, potrebuje kdaj pa kdaj kako okrepčilo za telo.)

Kaj bomo rekli dotičnemu, ki se jezi, da krst njegovega otroka ni bil omenjen v poročilu našega glasila, a ne pomisli, da ni nikomur sporočil, da mu je Stvarnik otro-

čiča dal? ... Doslej še niso iznašli takega stroja, ki bi razodel vse, kar se nekje na svetu komu dogodi.

Za koliko ljudi zve duhovnik, da so bili po bolnicah in na smrtni postelji, šele potem, ko ozdravijo ali umrjejo?! Popolnoma jasno je, da so verniki sami dolžni obvestiti duhovnika in ga poklicati.

*

Odkrita beseda dragim rojakom tudi v naslednji zadevi:

Malo kdo ve, da je največji siromak med izseljenci prav duhovnik. Naši „gospodje“ (po slovensko rečeno) niso nikaki gospodje. Nimajo ne župnišča ne njiv in ne krav. In če bi jih imeli, bi se zaradi prezaposlenosti ne mogli zanimati zanje. Večina izseljencev ima socialno zavarovanje za bolezen in starost. Izseljenski duhovnik tega nima. Večina od njih sploh nima nikakih stalnih dohodkov. Nekateri škofje dajejo neki stalen prispevek k vzdrževanju, kar zadostuje približno za skromno hrano, obleko in stanovanje. To seveda ni mnogo, a hvala Bogu tudi za to. Duhovnik ne more pričakovati plačila za svoje trude na tem svetu, a vendar mora imeti toliko, da se more nemo-

Kdor orje ...

„Kdor orje, mora orati z nado in, kdor mlati, z nado, da bo imel delež. Če smo mi pri vas vsejali duhovne dobrine, ali je kaj velikega, če bi želi vaše telesne? Če so drugi deležni pravice do vas, ali ne še bolj mi? Toda nismo izrabili te pravice, ampak vse prenašamo, da bi ne povzročili kake ovire evangeliju Kristusovemu. Ne veste, da tisti, ki opravljajo sveto službo, živijo od svetišča in, da tisti, ki imajo opravilo pri oltarju, dobijo svoj delež z oltarjem? Tako je tudi Gospod odredil, da naj ti, ki evangelij oznanjajo, živijo od evangelija.

To je pisal leta 57. sv. Pavel iz Efeza v današnji Turčiji vernikom v grškem mestu Korintu (1 Kor 9, 10–14).

1) Judovski duhovniki v Stari zavezi.

teno posvetiti svojemu vzvišenemu poslanstvu.

*

Duhovnik ima, se razume, poleg vsakdanjih in rednih še celo vrsto izrednih izdatkov. Zeleli bi predvsem opozoriti na stroške, ki so združeni z neprestanim potovanjem. Izselski duhovnik je prisiljen mnogo potovati. Naši ljudje niso navajeni, da bi sami prihajali k duhovniku, temveč pričakujejo, da on pride k njim, in ne pomislijo, da je *mnogo* teh, ki vozijo kruh in mleko od hiše do hiše in da vsak dobro zasluži; izselski duhovnik pa je EN SAM, da o plači sploh ne govorimo.

Nekateri izselski duhovniki so si nabavili avto. Večina rojakov je to pravilno razumela. Izselski duhovnik nima avta za luksuz, za sebe, marveč za svoje vernike in zaradi njih. Z avtom ne služi denarja, temveč ga TROŠI v poslanstvu, na katero ga pošilja Bog.

Avto pa za izselskega duhovnika ni samo življenjska potreba, ampak tudi tako težko BREME, da mu on sam zaradi izredno skromnih finančnih sredstev ne more biti kos. On ne dobiva nobenih dokladov za vzdrževanje prevoznega sredstva in nikakih dnevnih, kakor jih dobivajo uradniki nekaterih državnih ustanov, ki se bavijo s pozdravljanjem in spremljanjem izseljencev.

Tu pride do izraza DOLŽNOST vernikov. Duhovnik ne živi zase, temveč za svoje ljudi. Njegova dolžnost je, da se ves posveti skrbi za svoje vernike. Dolžnost vernikov pa je, da duhovniku omogočajo in lajšajo vršitev njegovega poslanstva. Glede tega bodo dajali odgovor pred Bogom.

Po mnogih deželah so kristjani na to že dolgo navajeni. Marsikje morajo verniki sami neposredno s stalnimi prispevki vzdrževati svojo cerkev, župnišče, šole in razne ustanove.

Slovenci doslej zaradi razmer v predvojni Avstroogrski na to še niso navajeni in se ni čuditi, da so debelo gledali v Ameriki, ko so slišali, da se šesta cerkvena zapoved glasi: „Redno plačaj svoj prispevek za vzdrževanje Cerkve!“

Kako morejo verniki zadostiti dolžnosti, o kateri v Ameriki govori šesta cerkvena zapoved?

To zavisi od razmer posameznih krajev. Naj se verniki o tem posvetujejo med seboj, v svojih društvih ali pa z duhovnikom samim. Pripominjamo, da tu gre za povsem male žrtvice, ki pa morejo postati važna zadeva, ako zavestno sodelujejo VSI, ki hočejo še veljati za kristjane.

Iskreno priznanje in zahvalo izrekamo vsem Slovencem in Slovenkam, ki z veliko dušnostjo in toplim razumevanjem že dolga leta spremljajo in lajšajo napore izselskih duhovnikov.

Njihovo dobroto more primerno nagraditi samo Bog. Izselski duhovniki.

Podoba Plečnikova

Arhitekt Jože Plečnik je bil velik genij in tudi velik kristjan, ki je svojo vero izpovedoval v vseh časih. Ne le da je delal krasne načrte za cerkve in kapele, tudi osebnostno je v srcu veroval.

Nedavno pred smrtjo je pisal nekemu svojemu učencu, ki živi v tujini: »Jaz Vam želim, da bi bili srečni, blagoslovljeni tako telesno z zdravjem, predvsem pa dušno, kar pomeni tisto lepo čisto in notranje življenje, ki blaži odnose med ljudmi in žari iz slehernega opravljenega dela... Célo naše življenje je ena sama velika skrivnost, edino, kar je jasno, je brezmejná božja prizanesljivost in usmiljenje.«

Ko je tako zvana ljudska oblast v Ljubljani naročila pomožnemu ljubljanskemu škofu msgr. Vovku ponovno težko globo, je za to zvedel tudi Plečnik. Odpravi se na škofijo in izroči kuverto z besedami: »Naj bo za prevzvišenega, da bo mogel plačati globo.« V ovojnici je bila cela njegova plača univerzitetnega profesorja.

Lahko bi naredil veličasten načrt za svojo grobnico, a je želel, da ga pokopljejo pod nekim samotnim, mogočnim borovcem na Žalah, kar so mu tudi ustregli. Vélík mož!

Za ali proti podržavljenju?

PODRŽAVLJENJE IN ZASEBNA LASTNINA

Pravica do lastnine je nekaj naravnega

Človek ima pravico do sadov svojega dela. Ako ne more imeti nikakega upanja pridobiti si vsaj nekaj imetja, ki bi mu omogočilo zboljšati pogoje obstanka, ne bo več delal. Lastnina je najuspešnejša spodbuda k delu.

Še več! Lastnina je poročstvo človekovega dostojanstva. Človeku zagotavlja svobodo in stalnost. Tisti, ki ničesar nima, nujno zavisi od drugega.

Družina zasluži vso zaščito. Tudi njej mora biti zajamčena svoboda in stalnost. Dohodki morajo biti toliki, da zadoščajo za vzgojo in izobrazbo otrok. Družina mora nadalje biti zavarovana za primer brezposelnosti ali bolezni.

Navedeni trije razlogi zadostno dokazujejo nujnost lastninske pravice.

Lastninska pravica velja za vse

To, da je lastninska pravica nekaj naravnega in nujnega, še NE vključuje upravičenost VSEH oblik lastnine.

Delavec more upravičeno posedovati svojo hišo, pohištvo, orodje in vse, kar je potrebno za človeka vredno življenje.

Podobno je kmet upravičen lastnik svoje zemlje, živine, poslopij in orodja.

Toda lastnino dobrin, ki niso sad dela in ki donašajo dohodke, ki daleč presegajo potrebe lagodnega življenja, *ni več mogoče zagovarjati brez resnih pridržkov.*

Tu moramo opozoriti na osnovno načelo krščanskega socialnega nauka o lastnini, ki pravi, da so dobrine sveta namenjene preživljanju VSEH ljudi. Vsak človek mora imeti pravico pridobiti si toliko lastnine, kolikor je potrebuje za življenje. Lastninska pravica torej ni *neomejena*. Lastnina *nalaga dolžnost*. Lastnina mora socialno koristiti! Premožni imajo resno odgovornost pred Bogom svoje premoženje uživati in upravljati v dobro vseh.

Ako ti, ki imajo PREVEČ, ne gledajo, da bi vsi imeli DOVOLJ, tedaj država more in mora posredovati in se postaviti v o-

brambo načela, ki pravi, da so dobrine sveta namenjene VSEM ljudem.

Kako naj država posreduje?

Možnosti so različne.

Država more težko obdavčiti velike lastnine. Predvsem bogate dediščine morejo biti podržene občutnim dajatvam, ki preprečijo, da bi dediči mogli lenobno živeti od dela svojih prednikov.

Toda ni dovolj udariti po teh, ki imajo preveč. Treba je *omogočiti dostop do lastnine tem, ki imajo premalo ali nič.*

Ta cilj dosega država s socialno zakonodajo, ki zavzema vedno večji obseg, in z raznimi pobudami in ugodnostmi pri nakupu zemljišč, graditvi lastnih hišic itd.

Socialni vidiki bodo včasih državo pripeljali do tega, da bo vsaj delno podržavila gotova podjetja. Ali pri tem je treba postopati zelo previdno. Kajti z vidika pravične razdelitve zasebne lastnine podržavljenje ne prinaša nobene rešitve. S tem namreč, da država odvzame zasebni delavnosti gotova področja proizvodnje, omeji možnosti zasebni lastnini in tako stanje še poslabša.

Podržavljenje vseh podjetij v neki deželi pa sploh odpravi zasebno lastnino in s tem tudi svobodo.

Odškodnina za podržavljeno lastnino

Ali je država dolžna odškodovati osebe, katerim je odvzela imetje?

Vsekakor!

Različna pa so mnenja o načinu in višini omenjene odškodnine. Nekateri mislijo, da *ni* treba povrniti celotne vrednosti odvzete lastnine, kadar ta lastnina pripada osebam, ki imajo očitno previsoke dohodke. To bi namreč pomenilo, tako pravijo, v drugih oblikah nadaljevati kričeče neskladje med velikim in majhnim premoženjem, proti čemur se moramo prav boriti, če hočemo ostati zvesti osnovnemu načelu o dobrinah sveta, ki pravi, da so te namenjene VSEM ljudem.

Povsem drugače pa je glede malih lastnin, prihrankov v obliki nekaj delnic in podobno. V tem primeru osnovna pravičnost zahteva popolno plačilo odškodnine.

Mimogrede bodi omenjeno, da komuniste ti problemi sploh niso mučili. Oni so sistematično ropali, kar jim je prišlo pod roke. Zasebno lastnino se jim je v resnici posrečilo „čudovito“ vskladiti ... na ta način, da so sedaj vsi enaki v beraštvu: tako bivši podjetniki kakor zgarani delavci, ki delajo tlako v teh podjetjih, da maloštevilnim komunističnim mogotcem gre dobro ...

PODRŽAVLJENJE IN OSEBNA SVOBODA

Svoboda človekove osebe je naravna pravica

Človek je svoboden ravnati, kakor se mu zdi prav, samo da spoštuje od Boga hoteni red.

Človek ima pravico izraziti svoje mišljene, pripadati neki veri, javno živeti po njenih predpisih, ustanavljati šole in v njih po svojem prepričanju vzgajati otroke.

Človek je tudi gospodarsko svoboden. Pravico ima v svojem podjetju proizvajati dobrine. Po svoji volji si more izbirati delo.

Vsi ljudje morajo biti enako svobodni!

Toda v življenju je drugače. Moč trustov in monopolov uničuje gospodarsko šibke. Mala podjetja se ne morejo več braniti proti velikim, ki imajo dovolj kapitala na uslugo. Delavci se morajo često ukloniti delovnim pogojem, ki jim ne nudijo niti najnujnejšega.

Ali so ta mala podjetja in ti delavci v resnici še svobodni?

Nikakor!

V gospodarskem liberalizmu mora biti močan, kdor hoče ostati svoboden. Gospodarsko šibki niso zmožni braniti svoje svobode, zato jih mora zaščititi država.

Videli smo že, da more država na različne načine posredovati kot zakonodajalec ali kot podjetnik.

Toda predmet, o katerem govorimo, je izredno zapleten. Podržavljenje, ki je ponekod do neke meje potrebno, ima za posledico neko drugo nevarnost, na katero moramo opozoriti. *Ako je namreč gospodarska moč ena nevarnost, je politična moč druga — nič manjša nevarnost.* Združenje gospodarske in politične moči vodi v popolno odpravo vsake svobode po diktaturi.

Četudi bi stvar ne šla tako daleč, je vendar nevarno posamezne odseke proizvodnje podržavljenih podjetij prepustiti vplivu političnih strank.

Pri imenovanjih na važna mesta v proizvodnji bi se rado dogajalo, da bi se večja važnost polagala na politično pripadnost kot pa na strokovno izvedenost. Krasen primer za to nudijo razmere v komunističnih deželah, kjer so predvsem v začetku komunistične oblasti vodilna mesta v proizvodnji zavzemali razni dimnikarji-komunisti, brivci-komunisti itd., a poklicni strokovnjaki-nekomunisti so imeli samo podrejena mesta, če jih niso sploh postavili na cesto ali v zapor.

*

Rekli bomo torej, da država more vse kakor z zakonskimi uredbami posegati v zasebno proizvodnjo, s podržavljenjem pa samo v gotovi meri, toliko, da ostvari zdravo ravnotežje med gospodarsko in politično močjo in tako omogoči svobodo in blagostanje čim širših ljudskih množic.

K-ov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

B R A T J E !

Pastor Wilhelm Busch pripoveduje zgodbo iz življenja svojega prijatelja Karla. Ta je bil rudar in vedno v prepiru s svojimi sostanovalci in sosedi. Kolikokrat so morali drugi miriti, da ni prišlo do resnega poboja.

Neke nedelje se srečata prijatelja.

„Kam pa, Karel?“ vpraša Busch.

„Oh, škoda, da te ni bilo zraven. V parku smo imeli protestno zborovanje! Naravnost čudovito!“

„Zborovanje? In še protestno? Kaj pa ste imeli?“

„Protestirali smo proti izkoriščanju kulijev v Šanghajul!“

„Kulijev v Šanghaju? Tega pa še vedel nisem, da se tudi zanje zanimate,“ se začudi Busch.

„Pa še kako!“ zakliče Karel skoro malo užaljen. „Tudi z njimi smo solidarni. Vsi skupaj držimo. Vsi so naši bratje!“

„Vsi so vaši bratje? To je čudovito! Oh, Karel, potem boš pa gotovo še nocoj šel k

svojemu sosedu, mu roko podal in mu rekel: brat!"

Pa se Karlu obraz kar zatemni: „Kaj? K tej barabil! Ta... ta... saj še ne veš ne, kaj mi je spet naredil... Po buči bi mu jih dal!"

„Da, vsi, vsi smo bratje!" si misli Busch in gre svojo pot. Zdaj še bolje razume, kako nekaj velikega je beseda sv. pisma: „Ljubi svojega bližnjega!" Ljubiti človeka, ki je nekje daleč kakor kuliji v Šangaju, to ni posebno težko. Toda — ljubiti bližnjega, sosedo, sostanovalca — to pa večkrat kar ne gre.

Pojd'mo na Štajersko!

Pojd'mo na Štajersko
gledat, kaj delajo,
gledat, kaj delajo
deklice tri.

Prva je kuhar'ca,
druga je kelnar'ca,
tretja je ljubica
moj'ga srca.

Prva mi jesti da,
druga mi piti da,
tretja me v hišico
svojo pelja.

Ko bi jaz vedela,
da si ti fantič moj,
pa bi kupila ti
sama zastonj

srajco brkalasto,
z žido preštepno,
da bi jo nosil
fantič ti moj.

Jopič pa žametov,
da bi te spamet'val,
da bi ga nosil
fantič ti moj.

Narodna pesem

Štajerska

Veliki mostovi vodijo iz Dolenjske preko Save na štajersko stran. Zdaj postane Drava velika cesta: kot bela črta se vije. Prešerno s pritoki razmakne Pohorje, Slovenske gorice, Haloze in Kozjak, da naredi prostor dolinam, da se lahko Dravsko in Ptujsko polje zlekne prav do sredi dežele.

Polje z žitom, vrtni nasadi z jablanami, prisojni griči z dišečim grozdem, osojni bregovi s temnimi gozdovi, bogata ležišča premoga pod zemljo, zdravilni vrelci in slatine kar sredi polja — to je vsebina in bogastvo te zemlje.

Domačije se senčijo med vrtovi. Leseni plotovi nepovabljenim gostom zapirajo pot do njih. A lesa pred hišo se gostoljubno odpira vsakemu, ki najde pot do doma. Nihče te ne vpraša, kdo si in od kod; odpre ti hišo na stežaj in ti postreže s kruhom in vinom — popotniku.

Štajerec ni molčeč kot Gorenjec, ampak vesel in nasmejan. Njegova govorica je hitra in odsekana, z jasnimi in zateglimi vokali. Posebno ob vinu postane duhovit in vročkrven. Poguma mu ne manjka, a kozarec haložana ali jeruzaleščana ga vlije celo obupancu in strahopetnežu kar za tri.

Nenavadna je pesem te naše pokrajine: pesem drvarjev in sekir v širnih gozdovih, pesem flosarjev in vesel na Dravi, kmetov s konji za plugi in pesem drdrajočih voz — zapravljičkov. In kot odmev pojo zateglo oglarji ob kopah in zvene kladiva pod zemljo ob rudah. To je pesem napora in znoja, ki pa se poveličano nasmeje v oddihu nedeljskega popoldneva.

Šegavi Prlek je smeh dežele, globoka razumnost in filozofska zamišljenost izobraženca je njena resnost, uveljavljanje mladostne razboritosti kmečkih fantov je štajerski vrisk, stara obrednost prazničnih navad je korenina, ki raste globoko v zemljo, da človeka na njej veter ne zamaje in ga vedno veže z Bogom.

Maribor, Celje in Ptuj, mesta v zaledju kmečkih vasi, nosijo pečat zemlje za ob-

PETROVČE

pri Celju,
košček
naše lepe
Štajerske

zidjem. Samo tisto je pristno domače, samo po tisti barvi in duhu so to štajerska mesta. Vse drugo je tuje in izginja. Čudno in nenavadno bitko so bila ta mesta desetletja: ali bo zmagalo slovensko štajerstvo v njih, ali pa tuj duh, tuja misel in tuj lastnik. Zmagal je glas zemlje, zmagal pa bo gotovo tudi duh dedov...

Štajerska s svojimi mesti in množico lepih, preprostih kmečkih domov je življenjsko močan svet, ki je rad vodilen. V njem je moč in bogastvo in samozavest. V njem je vera in volja. Morda največ prirodnega zdravja in treznega gledanja. Je rojstni kraj slovenskih filozofov.

V harmonijo slovenskih pokrajin prinaša osvežujočo vero in zdravo misel, velik pogum in samozavest, bogastvo goric in polja in zemeljskih globlin.

Štajerska je kot fant s klobukom postrani in z vriskom na ustnih. Vesel, a vendar pameten fant. Je mladost in zdravje. Je pušelj za klobukom Združene Slovenije.

Jože Peterlin (ViD)

**»Slovenec sem!
Tako je mati d'jala,
ko me je dete pestovala.«**

Jakob Gomilšak

Po domačih krajih

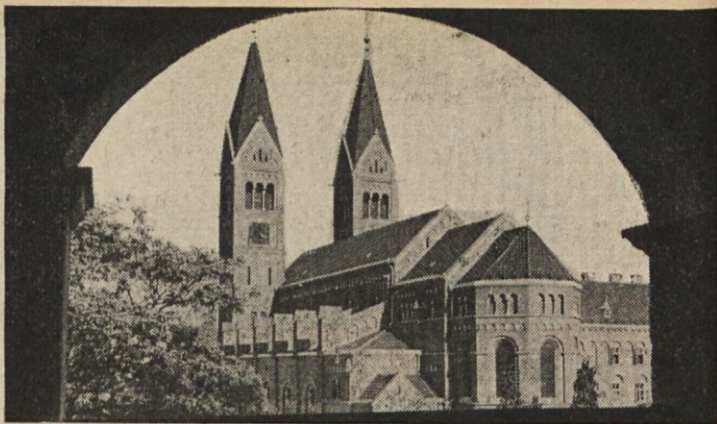
Sredi januarja je bila v Gorici tako huda burja, da je na postaji v Novi Gorici dvignila v zrak neko starko in jo hudo poškodovala. V Trstu je vrgla v morje nekega mornarja. — Največje slovensko vinsko izvozno podjetje „Slovenija-vino“ je izvozilo lani čez 900 vagonov vina in sicer v 31 držav. Drugo tako podjetje „Vino Koper“ je izvozilo 300 vagonov vina. — V Suhi krajinji so začeli napeljevati vodovod. — Na področju žužemberške občine so začeli elektrificirati še preostalih 8 vasi. — Steklarna iz Rogaške Slatine je lani prodala v Anglijo več kot 2 milijona kristalnih kup (čaš oz.

vaz). — Idrijski rudarji so lani nakopali 455 ton živega srebra. — Tovarna kos v Slovenjem Gradcu ima 80 odst. svojih strojev povsem izrabljenih. — Govorijo, da bodo odslej darilni paketi izseljencev carine prosti. Prav tako tudi darila, ki jih bo izseljenec prinesel svojcem. — Divji prašiči so tudi letos povzročali veliko škode okoli Kanala ob Soči. — V Žireh imajo dve čevljarški podjetji „Alpina“ in „Metka“.

Tudi po Sloveniji, zlasti pa okoli Reke, so ljudje videli polarni sij, ki je trajal 40 minut. Bil je predvsem vijoličast z belimi trakovi. Barve so bile čudovito lepe. — Na Primorskem se zadnje čase precej pojavlja nova bolezen — serozno vnetje možganske mreže. — Tudi v Jugoslavijo pribeži še vedno mnogo Madžarov. Doslej jih je prišlo

okoli 15.000. — Slovenci v Gorici se morajo spet boriti za svoje šole, ker jih hočejo Italijani ukiniti. na Videmskem (Beneška Slovenija) pa jih sploh ne dovolijo. — Na ljubljanski univerzi je letos 5837 slušateljev.

Že leta je potrebno zgraditi v Ljubljani novo železniško postajo, zlasti pa urediti vprašanje prehodov čez železnico. Sedaj je mestni svet na dolgi razpravi končno sprejel sklep, kako naj se reši vprašanje ljubljanskega železniškega vozlišča. Odločili so se, da naredijo predor pod Rožnikom, da se bo šele

za Rožnikom železnica razcepila proti Trstu in proti Gorenjski. Sicer pa bodo naredili v mestu tako, da bo šla cesta pod železnico (podvozi).

Med našimi izseljenci

ANGLIJA

Krst: V cerkvi sv. Jožefa, Bedford, je bila krščena 17. februarja Eleonora Fras. — Mnogo sreče!

Poroke: V cerkvi sv. Patricija v Bradfordu sta se poročila 26. januarja Alessandra Miele in Janko Salopek. — Istega dne sta stopila pred oltar v cerkvi sv. Edmunda, Edmonton, London, Mary Lynch in Janez Vonta. — 9. februarja sta si obljubila zvestobo v cerkvi Marije Brezmadežne, Waltham Cross, Mary Davies in Ludovik Perko. Čestitamo!

Blagoslov domov: V januarju sta bila blagoslovljena domova: R. Pungert, Bradford, in F. Martin, Bilbrook, Wolverhampton.

London: Slovensko društvo spet vabi za prvo nedeljo v marcu k sestanku, ki bo v „Našem domu“ po blagoslovu ob 5. popoldan s primernim programom.

Spoved za Veliko noč: Priliko za spoved bo nudil v postu na svojih misijonskih obi-

skih p. I. Žužek, D. J., ki se bo oglasil v Lancashiru, Yorkshiru in na Škotskem in sicer: v marcu: dne 10. v Rochdale, 17. v Leeds in Castleford, 24. v Bradford in Keighley, 30. v Kilmarnock, Škotska; v aprilu: 6. v Burnley in Haslingden, od 13. do 24. v Rochdale. — Vse podrobnosti bodo objavljene v posebni prilogi. Za župnikov obisk po drugih krajih so nastale neke spremembe, ki bodo pravtako posebej objavljene. Obiskal bo: Derby, Nuneaton in Coventry, S. Wales, Bedford, Mansfield in drugod po dogovoru. Na veliki teden bo v Londonu.

Umetniška loterija: Slovenska kulturna akcija je izžrebala 4. maja na posebni loteriji za nad 20 originalnih umetnin slov. umetnikov in 5 celotnih knjižnih izdaj S. K. A. Srečke so po 5/-. Za Anglijo jih je prišlo zelo majhno število, zato jih naročite takoj na: Slovensko pisarno, 62. Offley Road, London S. W. 9.

BELGIJA

BRUXELLES. — Uradna belgijska statistika z dne 1. XI. 1954. nam pove, koliko je v Belgiji Jugoslovancev (Srbov, Hrvatov in Slovencev, pri čemer pa niso všeti tisti, ki imajo belgijsko, italijansko, avstrijsko ali apatridsko državljanstvo). Trdi, da jih je 3254 (2121 moških, 1133 ženskih). Če prištejemo še 811 otrok izpod 15. leta, dobimo število 4065. Od teh nad 15 let starih jih je bilo v Belgiji rojenih 439. Vdovcev je 62, vdov 129. Divorciranih je 16 moških in 13 žen. Od 1141 poročenih ima 503 Jugoslovanko, 252 Belgijko, ostali pa ženo z drugim državljanstvom. Od 680 žen z jugosl. državljanstvom ima 467 Jugoslovana, 1 Belgijca, ostale pa drugodržavljanke.

CHARLEROI — MONS

Rojaki v Hautrage pri Monsu so pospremili k zadnjemu počitku čevljarja in rudarja Ivana Mlakarja, roj. 1903. na Gorah pri Idriji. Za svojim bratom, ki je lani umrl, je odšel tudi on. Žalujoči družini naše sožalje.

V Bruslju se je poročila Ani Blaz iz družine Ivana Blaza iz Jumeta. Z ženinom Gilbertom Jacobs iz Ostende ob morju sta se nastanila v Knokke na obali in odprla mesarijo. Čestitamo!

Dalj časa je bolehal Baldo Jug iz Chappelle. Zaradi prsta je bil v bolnici Felicijan Podgornik iz Tongrinne. Vsled slepiča je prestala operacijo Justa, žena Silviča Testena. Rudarska bolezen je delala precej težav zadnje čase Tomažu Gnezdi in Antonu Bolčini v Hautrage ter Antonu Pagonu v Gilly.

LIEGE — LIMBURG

Naročnikov Mohorjevih knjig smo imeli letos 92; Pratik smo razpečali 150.

Iskrena zahvala požrtvovalnim rojakom in rojakinjam, ki so se blagohotno stavili na uslugo za pobiranje prispevkov za naš tisk. To sicer ni prijetno, a zato tembolj hvalevredno opravilo!

Tretjo nedeljo v januarju je *Društvo sv. Barbare* v Eisdeni na svojem letnem običnem zboru izbralo sledeči odbor: Gostiša Franc, predsednik; Krpač Franc, podpredsednik; Petelin Franc, tajnik; Voglar Franc, mlajši, namestnik; Voglar Franc, starejši,

blagajnik; Trkaj Franc, namestnik; Smerke Ivan in Mrak Leopold, preglednika računov; Globokar Milan, knjižničar; Javornik Alojz, Kladnik Matija in Snurer Leopold, zastavonoše.

Pevovodja in režiser je še vedno g. Rogelj Štefan, njegov sin Vili pa namestnik.

Občni zbor se je vršil po vseh pravilih „parlamentarnega“ življenja. Želimo, da bi se okrog novega odbora strnili vsi rojaki v delu za napredek slovenske skupnosti v tujini. Dolžnost odbora je, da delajo za skupnost, dolžnost vseh članov naše skupnosti pa je, da jim pomagajo. Dobri društveni delavci so veliki dobrotniki Slovencev v tujini. Zlatá so vredni! Hvala Bogu, imamo še nekaj takih, a želeli bi bilo, da bi jih imeli še več!

V Jemepu, Seraingu ali Liège-u mislijo naša društva iz Limburga tudi letos nastopiti z *lepo prireditvijo*. Za sodelovanje so že naprošene tudi slovenske plesne skupine iz Holandije. Prepričani smo, da se bodo te izredno redke priložnosti za pošteno domače razvedrilo poslužili prav vsi naši rojaki s tega področja. Čas in kraj prireditve bosta objavljena pozneje.

*

Poroke: V Seraingu se je poročila gdč. Emilija Dundič (njena mati je Slovenka) z g. Jean Massart; njen brat Leo pa se je v domovini poročil z gdč. Danko Torić. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

Bolniki: G. Mastnak Franc iz Vuchta, ki je bil dolge tedne priklenjen na bolniško posteljo, je že na nogah. G. Vivod Franc iz Eisdena zelo trpi zaradi rudarske bolezni. G. Alojz Zornik iz Cherata se zdravi v zdravilišču Borgoumont. — G. Pejovnik Alojz iz Mechelena je bil resno bolan zaradi slabega krvnega obtoka. Gdč. Berta Gorenšek iz Mechelena je še vedno v bolnici v Liège-u. Že pred meseci se je težko ponesrečil na motorju g. Ribič Ivan iz Liège-a. G. Rupnik Emil isto iz Liège-a boleha na želodcu.

Vsem bolnikom pošiljamo posebne pozdrave!

Zaradi rudarske bolezni je umrl g. *Kresevič Jože* s Podgrada pri Trstu. Že dolga leta je živel v Flémalle Gr. Zapušča v tujini samo 14-letno hčerko.

Naj počiva v miru!

FRANCIJA

Pas de Calais

(Ob 30-letnem delovanju msgr. V. Zupančiča med nami)

Precej dolga doba je 30 let, a za nas tako kratka, vse prekratka! Trideset let je, odkar smo med nami izseljenci pozdravili k nam došlega dušnega pastirja č. g. msgr. *Valentina Zupančiča*. V teh 30-tih letih smo ga v dno duše spoznali kot blagega in nad vse dobrega očeta. Zato si štejem v dolžnost, da se vsaj v teh kratkih vrsticah spomnim tega jubileja.

Bog nam živi rojaka, vzor moža in poštenjaka!

Ali imate, dragi rojaki - Slovenci, še kje po svetu takega, tako blagega dušnega pastirja? A če ga imate, naj mu tudi velja ta beseda zahvale in priznanja!

G. monsignor! Bodite dolga leta še med nami z vso hvaležnostjo obdani, prav do skrajnih dni, to želimo Vam vdani izseljenci.

Rudolf Kolenc,
Bruay (Francija).

BRUAY-EN ARTOIS

Drugo nedeljo v januarju je imelo Rudarsko društvo sv. Barbare svoj letni občni zbor. Iz poročil tajnika in blagajničarja smo spoznali, da je društvo tudi v letu 1956 lepo delovalo v prid svojim članom s podporami in s prireditvami za razvedrilo in pouk svojim sorojakom.

Hvalevredno je bilo društveno prizadevanje za mlad naraščaj. Uspeh se je pokazal pri prireditvah, ko je nastopal mladinski pevski zbor v veliko veselje občinstva.

Društvo ima 84 rednih in podpornih članov. Trije člani so umrli v preteklem letu: Potisek Ivan, dolgoletni zastavonoša, Borišek Matevž in Dolinšek Anton.

Pri volitvah so dobili večino glasov dose-danji odborniki, kar je dokaz, da člani cenijo njihovo požrtvovalno delo in da imajo zaupanje vanje.

KRSTI: V cerkvi sv. Barbare v Bruay so bili kršteni: Gregorčič Kristijan, Batas-Bjelić Marko, Kroll Nadina. — Vsi trije so bili kršteni 27. jan. t. l. — Čestitamo!

Smrt. 31. jan. smo spremili na zadnji poti *Jožefa Knez*, rudarja v pokoju, ki je umrl v bolnici v Bethune. Rudarska bolezen mu je pretrgala nit življenja v 59. letu starosti. Naj počiva v miru!

MERICOURT — SALLAUMINES

I. nedeljo v februarju se je vršil letni občni zbor Rudarskega društva sv. Barbare. Razveseljiva je bila navzočnost precejšnjega števila mladih članov. Tako smo dobili novega, agilnega predsednika Vinka Razložnika, ki bo gotovo svoje mlade moči porabil za procvit društva.

V preteklem letu je društvo lepo delalo. Tako naj dela in napreduje tudi v letu 1957.

KRST. V cerkvi sv. Barbare je bil krščen 3. febr. Jean Pierre Jagodinski. Čestitamo.

UMRLI: Smrt kosi po naših slovenskih kolonijah: Po dolgi težki bolezni je umrl 31. 7. 1956 v Lens *Rudolf Kepa* v 60. letu starosti. — Dne 24. dec. 1956 — na sveti večer — je umrla *Ana Dolinar* v 68. letu življenja. — Dne 3. jan. 1957 smo spremili k zadnjemu počitku *Frančiško Bercé*. Pokopana je na pokopališču v Wingles. — V Wasier (Nord) je umrl *Mavrič Jožef*, rudar, star 63 let. Pogreb je bil 9. febr.

Gospod jim daj večni mir!

*

MIKLAVŽEV VEČER V BRUAY. — Decembra je bila lepa mladinska prireditev v Bruayu. Zaigrali smo „Mir in ljubezen“, mladinski prizor v 1 dejanju. Mladinski zbor je zapel več priljubljenih narodnih pesmi.

Nato je prišel bogato obložen v sijajni obleki sv. Miklavž v spremstvu lepih angelov; dva na verigi priklenjena grozna „špicparkeljna“ sta v neprestani razposajenosti vedno grozila s svetlobnimi očmi.

Strah, jok — obilo smeha in konec konca veliko otroško veselje.

Dragi starši! Za lepo skupno prireditev vam najlepša hvala; odboru Društva jugosl. rudarjev sv. Barbare in Bratovščini sv. živega rožnega venca ter vsem sotrudnikom najlepša zahvala.

P.

Pariz

Sveta maša za Slovence bo v marcu *vsako nedeljo* ob petih popoldne v kapeli 80 rue Vaugirard, métro: Saint-Placide.

*

VILLE - DU - BOIS

V soboto 26. jan. je v zavodu oblatinj Vnebovzetja (Oblates de l'Assomption) praznovala 25-letnico redovnih obljud sestra Nežika. Sestra Nežika Rifelj je doma iz prečenske fare pri Novem mestu in je stopila k oblatinjam Vnebovzetja leta 1929, napravila svoj noviciat v bližini Pariza (Sevres) kjer je 26. januarja leta 1932 napravila prve obljuje. Leta 1932 je bila poslana v redovno hišo v Beograd, kjer je ostala do leta 1946 in bila priča, kako so rdeči gospodarji spremenili njihovo hišo in njihov zavod v partijsko hišo, v kliniko ter v „jasli“ za otroke. — Iz prečenske fare je v istem redu šest slovenskih sester, ki so vse v Franciji, med njimi zgovorna in živa sestra Cirila.

Ob obletnici zaobljub je slovesno sveto mašo in pridigo imel g. Nace Čretnik ob asistenci g. Flisa in hišnega kaplana, ki je po rodu iz Italije.

MILLENCOURT (Somme). — Družina **Janeza Mertuka** je 1. decembra dobila sinčka, ki je pri krstu dobil ime Janezek. — Naše čestitke!

VIENNE (Isère). — Štefan in Marija Matjašec sta 25. I. dobila krepkega sinčka, ki je pri sv. krstu 10. febr. dobil ime Jožek. Z mlado družino se veselimo tudi mi.

GIRONVILLE (Seine-et-Oise). — Dne 14. febr. sta se poročila v župni cerkvi *Franc Šernek* in *Smolkovič Agata*. Poročno je opravil g. Nace Čretnik, ki je v imenu vseh želel novoporočencema obilo božjega in zemeljskega blagoslova.

Pod Luxemburgom

TUCQUEGNIEUX - MARINE

Zopet žalostna novica! Smrt tudi pozimi neumorno kosi. To pot je posegla v vrste mladih in nam ugrabila pridnega simpatičnega *Žana*, sina Franceta *Janežičevega* in njegove žene Marije, rojene Završek. Dolgo se je upiral strašnim bacilom krvnega raka, končno je pa revček onemogel. Nadvse lep

pogreb je priča, da je bil mali kakor tudi njegovi starši zelo priljubljen. Mali gotovo že uživa v nebesih zaslužen plačilo. Staršem pa izrekamo o priliki izgube edinega sina naše globoko sožalje.

K smrti pokojne gospe *Baumanove*, o kateri smo poročali v prejšnji številki, moramo pripomniti še to, da so njene prijateljice, slovenske žene iz Tucquegnieux, zbrale lepo vsoto šest tisoč frankov ter jih izročile tukajšnjemu francoskemu g. župniku, ki bo zato opravil dvajset svetih maš. Hval vredno delo! Pokojnica bo brez dvoma imela od tega več, kakor pa če bi ji bile kupile venec. Bog plačaj!

J.

Ob nemški meji

Iz pisarne naše Kat. misije v Merlebachu in okolici:

Zakonsko zvezo sta sklenila v župni cerkvi v Merlebachu 9. 2. Goričan Maks in Renata-Cecilija Abel; iz Jugoslavije je Kolenc Alojzij dobil v pomoč svojo ženo Godler Marijo — cerkveno poročena; sin naše znane družine Borovšak je vzel v zakon domačinko. Vsem želimo mnogo sreče in božjega varstva v njihovem življenju!

Takoj po Novem letu smo prejeli veselo poročilo, da sta Anica in Florijan Močilnikar dobila dvojčka: Florijančka in Veroniko: Božji Zveličar, prijatelj otrok, naj dá celi družini zdravja in polno svojega blagoslova.

Smrtna kosa je skoro že zamahnila po nekaterih naših bolnih možeh, pa je zaenkrat odšla mimo. Naši Mariji z Brezij v Habsterdicku stalno priporočamo bolnike: Bajc Jožefa iz kolonije Jeanne d'Arc, Jerreb Viktorja, Sekolec Alojzija, Tavčar Alojzija, Vrhovšek Alojzija iz Habsterdicka, našo cerkveno pevko Sumej Angelo iz iste kolonije, Petra Bizaja iz Morsbacha, Blatnik Viktorja in vse druge bolnike v bolnicah ter doma. Vsem želimo veliko poguma in tolažbe v trpljenju in da bi vsaj za Veliko noč že vstali bolj zdravi, kot so danes.

*

Danes že sporočamo vsem rojakom v Merlebachu in okolici, da bo letos naša Kat. misija organizirala *romanje v Lourdes*. Priključili se bomo romarjem škofije Metz dne

V SPOMIN

umrlemu **Jean Claude Janežiču** iz Marine

Kako je lep
nedolžen cvet,
utrgan ven
iz mladih let.
Med zarje v raj
ves čist pripet.

Je roki sklenil
ves vdan.
Pogledal ni nazaj čez plan.
Tja v vrata je uprl oko,
ki vodijo v nebo.
A sveče plamen, droben, dih,
je spil njegov poslednji vzdih.

Ostalim v bolečini je
zajokalo srce ...
A on je sredi cvetja spal.
A duh se že z neba smehljajal:
„Ne jokajte, ne tožite zamé,
saj vidimo spet v raju se.

R —

25. avgusta in se vrnil 3. sept. domov. Imeli bomo svoje vagone. Vse podrobno (čas prijave in stroški vožnje) bo še pravočasno sporočeno v „Naši luči“ ter domačih časopisih. Mislimo že zdaj na to!

Izseljenski župnik **Grims Stanko**
iz Merlebacha.

*

*Občni zbor pev. društva „Slomšek“
v Merlebachu*

Cerkveni zbor „Slomšek“ je imel svoj občni zbor 17. jan. v dvorani Hiralnice St. Elizabete v Merlebachu. S pozdravom: „Slava Slomšku“ je otvoril zbor predsednik Kosec Franc in pozdravil navzoče.

Tajnik Ljubo Colija je prečital zapisnik zadnjega obč. zbora, zelo zanimivo kroniko celotnega delovanja zbora, ki je v letu 1956 nastopal poleg vseh nedelj in praznikov na 7 raznih krajih. Posebno lepe spomine smo odnesli od Hanauer-Weiher, kamor je pohitel „Slomšek“ z orkestrom in pel na prostem sredi lepe narave pred oltarjem ob robu gozda 4-glasno latinsko Kimovo sv. mašo, vmes pa krasne slovenske Ma-

rijine pesmi. Naš neutrudni dirigent g. E. Šinkovec se ni ustrašil nobenih težav pri vajah in izvedbi tako lepe latinske maše. Med vožnjo z avtobusom smo prepevali naše lepe narodne pesmi s spremljavo harmonike in saksofona, ki ga je igral podpisani tajnik. Pri zvočniku sta po kosilu zapela in zaigrala v veliko zadovoljstvo vseh izletnikov podpisani in njegova žena.

Cerkveni zbor „Slomšek“ je pohitel z avtobusom v Aumetz, kjer je bila posvečena nova cerkev in kjer so nastopili zbori raznih narodnosti. Tedaj so nas rojaki iz Aumetza z veseljem sprejeli, odlično pogostili in obljubili, da se vidimo — kot vsako leto — zopet majnika pri Mariji z Brezij v Habsterdicku. Vse je bilo lepo organizirano, da smo se čudili pridnosti rojakov v Aumetzu. Še enkrat jim velika, pristrčna zahvala!

Tudi blagajnikovo poročilo smo z zanimanjem poslušali. Redni in podporni člani so po svojih močeh lepo podprli blagajno „Slomška“.

Po zahvali g. predsednika vsem odbornikom in vsem rednim in podpornim članom so se vršile volitve. Dosedanji predsednik g. Kosec Franc je zaradi bolezni oddal predsedništvo. Po kratkem razgovoru je bil enoglasno izvoljen sledeči odbor: predsednik Rotar Štefan, tajnik Colija Ljubo, blagajnik Uroš Colija. Ostali so še kot preteklo leto: častni predsednik: g. Čretnik Nace, rektor Kat. misije v Parizu; duhovni vodja: izseljenski duhovnik v Merlebachu, dirigent in organist sta ostala še naprej na svojih mestih. Novoizvoljeni predsednik se je zahvalil za izkazano mu zaupanje in dejal, da bo poskusil vse, da bo tudi naprej cerkveni zbor žel lepe uspehe v kapelici kakor tudi pri vseh drugih nastopih.

Zahvalimo se tu bivšemu predsedniku za ves njegov trud, zlasti za proslavo godu našega izseljenskega duhovnika 6. maja 1956, ko je preko vseh velikih ovir izpeljal tako lep načrt.

Nato je duhovni vodja msgr. Grims izrekel pristrčno zahvalo vsem: odboru, dirigentu, organistu, vsem pevcem in pevkam — in poudaril, da ves vesel ugotavlja, da je „Slomšek“ kljub velikim težavam izvršil odlično svojo nalogo, tako v cerkvi kot pri

proslavah, zlasti pa neustrašeno sodeloval pri proslavi godu izselj. duhovnika. Naj bi pogumno nadaljevali začeto delo!

Colija Ljubo, tajnik.

NIZOZEMSKA

Novo leto smo dobro začeli in jo še kar dobro vozimo naprej; mislim reči posebno glede zime. Pa upamo, da tudi ostali rojaki po Evropi ne čutite preveč mraza in lahko štedite s premogom.

Posebnih novic ta mesec nimamo; se „šparamo“ za april in maj ter morda julij; pa o vsem tem le *tedaj* in nič prej.

Naš „DEKLIŠKI KROŽEK“ je delno obnovil svoj odbor: predsednica je ostala *Kontejeva*, a dobila je novo pomočnico *Miro Volavškovo*. Tajnica je *Štefi Železnik*; denar pa bosta pobirali kar dve: *Rezi Kozole* in *Vera Šegec*. Nove odbornice in ostala dekleta so obljubile, da se bodo potrudile, da bodo *avbe* do nove maše gotove. Upamo! Le, če bo dovolj fantov za spremstvo?

Pevski oktet „Lipa iz Lindenheuvelna“ je imel tudi občni zbor, a se je zaupal v nadaljnje vodstvo mladega in skrbnega *Podbevska* in dirigenta *Stanka Rebrška*. — Upamo, da se bodo vsi držali pregovora: „Vaja dela mojstra“.

Naša mladina pa sedaj kar pridno „ping-ponga“ in upamo, da se bodo v moči in spretnosti tudi pomerili za prvenstvo ženske in moške vrste.

Prav na tihem sta praznovala svojo 25-letnico poroke zakonca *Gril* iz Heerlerheide. Bog daj njima in hčerki, ki vstopa na nju-no pot, mnogo sreče!

Končni, t. j. še ustmeni izpit iz farmacij-skih ved je prav dobro napravila *Hedi Vrščaj* iz *Nieuwenhagena*. Sedaj je že v službi pri *Funku* v *Heerlenu*. Čestitamo!

Naši bolniki: Zopet se zdravi v Heerlenu rojak *Sajovic*. Enako tudi gospa *Jemenšek* iz Heerlerheide. Na roki je bil zopet operiran *Oto Januš-Baničev* iz Hoensbroeka. Rojak *M. Smode* je pa dobro prestal svojo drugo operacijo na nogi in zdravje se mu počasi že vrača; posebno še, ko ga je obiskala sorodnica iz Londona z 9-mesečnim otrokom. Na dom sta se šla zdraviti rojaka *Mraz*

*Boj bo pomagel in
Marija pomagaj.
Vas
pater Teotim*

Ob petletnici smrti velikega prijatelja nizozemskih Slovencev in njihovega dušnega pastirja p. TEO-TIMA VAN VELZEN († 25. marca 1952).

in *Ograjenšek*. V *Kerkrade* je bila operirana na nogi ga. *Žlajpah*, *Herlerjeva* gospa pa je zopet v okrevališču blizu Maastrichta.

Že več mesecev je precej bolna na nogi ga. *Ložnik* iz Lutterade. Še vedno je v postelji *Svet Jožef*. Ostali stalni bolniki pa tudi po malem bolehajo. Vsem našim in ostalim bolnikom želimo, da bi se srečno pretolkli skozi zimo v novo pomlad življenja.

Poroka: Dne 12. I. se je poročila istrska rojakinja *Marija Belussi* z domačinom iz Amsterdama *Schotte*. Dne 30. I. pa *Janez Kuželj* z domačinko *M. E. Verhoegen*. Čestitamo z željo, na mnoga leta!

Mourinova iz Brunssuma, ki je poročena v Heerlerheide, je rodila konec januarja krepkega otroka. Tudi čestitamo!

*

Dne 25. III. se bomo spominjali 5-letnice smrti našega pokojnega *patra Teotima*. V nedeljo 24. bo darovana v ta namen sv. maša v Eygelshovenu.

*

Zopet se pripravljamo na izlet v domovino. Ker želimo, da bi šli v domovino le kot *Slovenci* in ne več „Bárbarci“ ali „Edinčani“, zato smo se sporazumeli na sledeči

brezpolitični naslov: *Slovenija transport*. Rojaki se lahko javite na naslednjih naslovih: v *Eygelshoven*u g. Krašovcu, v *Hoensbroeku* g. Seliču, v *Lutterade* g. Kropivšku, v *Heerlerheide* Slovenski pisarni in v belgijskem Eysdenu pri g. Rogelj Štefanu. Vožnja bo v skupnem transportu gotovo 20 do

25 % cenejša in zraven tega so sedeži rezervirani od *Achena* do *Ljubljane* in nazaj. Transport so šel v domovino predvidoma prve dni avgusta. Rojaki, prijavite se čimprej, da ne bo pozneje komu treba ostati doma, ker mu ne bo mogoče urediti papirjev.

ZRELE IN VESELE

6.

oslušajte še eno od Frana Milčinskega!

Bližala se je pomlad. Butalcem je pri-manjkovalo krme. Sklepali so in sklenili, da to ni prav in da gredo nad poglavarja: „Gospod poglavar, čas za pašo je vsako leto prekrater, zima je predolga, pozimi je živina v hlevu pa več požre, kakor imamo krme, potem pa spomladi cnka od lakote. Dajte, pomagajte, da bosta dve poletji in le ena zima!”

Jim odgovori poglavar: „Hodite zbogom, ljudje, vaša prošnja je uslišana! Sedaj bo skoraj poletje, potem bo zima, za zimo zopet poletje — evo, pa boste imeli dve poletji in eno samo zimo.”

Butalci so se hvaležno poklonili in so šli in domov prinesli veselo novico, da so Butale dobile dve poletji in eno samo zimo.

7.

Bilo je tiste čase, ko so navduševali ljudi za petletko. Zbrali so kmete in najprej je neka tovarišica deklamirala pesem o petletki:

„Petletka naša teče.
Kaj hoče hrušč in trušč krog nas?
Petletka naša teče!”

Pa je vprašal neki terenec kmeta: „Tovariš, veš, kaj je to — petletka?”

„Kako ne bi vedel,” odvrne kmet. „To se pravi, ko punca govori: ‚Petletka teče’, da bomo šli kmalu vsi ‚petlat’.”

Nekaj podobnega se je zgodilo na Dolenjskem, kjer je hotel neki vaški ljudski odbornik Dolenjcem prav po domače razložiti, kaj je to „opozicija”, ki je kriva, da ne gre vse lepo naprej. „Kot vam že beseda apazicija sama pove, so v apaziciji tisti, ki stoje pri vseh naših naporih ob strani in samo apazujejo ...”

8.

V peklu sta bila Hitler in Stalin. Za kazen sta morala stati globoko v gnojnici. Stalin je stal do vratu v njej, Hitler pa samo do pasu. Stalinu taka sodba ni bila všeč in se je začel pritoževati: „Kako je to, Dolfe,” ko si vendar ti prav toliko lumparij storil kot jaz ali pa še več, pa stojš le do pasu v gnojnici, jaz pa prav do vratu?”

„Veš,” mu je pojasnil Hitler, „pod mano stoji Musolini.”

9.

Miha Štrboncelj je bil vseh muh poln. Ko se je nekoč vozil s skupnim vlakom z rojaki iz Jugoslavije nazaj na Nemško, naenkrat priteče v sosednji oddelek vagona in zaskrbljeno vpraša: „Ali ima kdo od vas kaj žganja na razpolago? V našem kupéju se je namreč pravkar onesvestila neka žena.”

Popotniki začnejo brskati po kovčkih in kmalu eden izmed njih ponudi Mihi steklenico dobre domače slivovke.

Miha jo dobro pogleda, pogumno odmaši in v naglih požirkih skoro izprazni. Nato pa začudenim potnikom prijazno pojasni: „Veste,” pravi, „kadar vidim žensko brez zavesti, mi takoj postane slabo ...”

P U S T

Ilustriral OTON GASPARI

NA ^{TOREK}_{DUST} SO REKLE : „POJDIMO V

OBHAJAT !“

IN SO ŠLE: OB JE HODIL NA DESNI, A
NA LEVI. SE JE DRŽAL . ROGATEGA SE
JE TIŠČAL , NA DOLGOUHEGA PA KOSMATI
NA ENEM KONCU JE SLEDILA , NA DRUGEM
PA JE SKAKAL OKROG TAKO SO PO
ŠLI PROTI IN SE USTAVILI V . TAM SO

SKOZI SO GLEDALI IN SE ČUDILI.

ROMANJE V LURD

Sporočamo, da so razmišljanja takih, ki so že organizirali romanja v Lurd, privedla do spoznanja, da bi zaradi ogromnih množic, ki bodo šle l. 1958 v Lurd, bilo nemogoče dobiti na razpolago tak vlak, ki bi ob istem času v raznih deželah odpeljal par vagonov in se med potjo združil, in bi pri tem imeli zaželeni popust pri vožnji. Tudi stanovanje bo v Lurdu zelo težko dobiti za ves teden za tako veliko skupino. Zato priporočamo, da se naši ljudje po raznih krajih pridružijo tamkajšnjim romanjem in si zagotové nekaj svojih vlakov.

zagonetk iz številke 2. „Naše luči“:

UGANKE: 1 lonec, 2 komar.

•

— Nisem mogel verjeti, ljubi nečak, da te

— Kaj ne bi bil! Pred dvema letoma sem spraval tetko v norišnico, ne da bi bil slutil, da me je v oporoki postavila za glavnega dediča. Na, zdaj pa se moram ubijati in dokazovati, da je bila popolnoma normalna.

Stric Milčetu govori o kitu: „Kit je zelo zelo velika žival, a se hrani samo z malimi ribicami, n. pr. s sardinami. To pa zato, ker ima zelo ozek požiralnik.“ — Milče: „Kako pa si kit odpre škatle od sardin?“

Prvi znanilci pomladi že prihajajo ...

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. — Založba
Družbe sv. Mohorja. — Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja. — Vsi v Celovcu. — Printed in Austria.